

Súd: Okresný súd Bratislava III
Spisová značka: 44Pc/8/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1318203113
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Vaverčáková
ECLI: ECLI:SK:OSBA3:2022:1318203113.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava III v konaní pred sudkyňou JUDr. Dagmar Vaverčákovou v právnej veci žalobcu: A. B. P. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., XXXXX SW E. I.. S. XXX, J., XXX XX F., štátny občan Q., v zastúpení: JUDr. Zuzana Nespalová, advokátka, AK v Bratislave, Saratovská 6/D, a matky: A.. J. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. Z. B., Z. X., v zastúpení: Mgr. Dušan Zatkalík, advokát, AK v Bratislave, Ľudovíta Fullu 9/A, a muža: U. I. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom I., K. XX, v zastúpení: Advokátska kancelária JUDr. Jana Uhrinová s. r. o., AK v Bratislave, Bezručova 1, IČO: 52 424 944, a maloletého dieťaťa: mal. B. A. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom I., O.. S.. XX, v zastúpení kolízneho opatrovníka: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, pracovisko Senec, Krátka 1, o určenie neplatnosti právneho úkonu a o určenie otcovstva, takto

rozhodol:

I. Súhlasné vyhlásenie o určení otcovstva, ktoré uskutočnili A.. J. I., nar.: XX.XX.XXXX (žalovaná 1/) a I. A., nar.: XX.XX.XXXX (žalovaný 2/) dňa XX.XX.XXXX na matričnom úrade I. - Z. k maloletému B. A. I., nar.: XX.XX.XXXX je neplatné.

II. Žalobcovi súd voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

III. Súd určuje, že otcom maloletého B. A. I., nar.: XX.XX.XXXX, r.č.: XXXXXX/XXXX narodeného matke A.. J. I., rod. I., nar.: XX.XX.XXXX, r.č.: XXXXXX/XXXX je A. B. P. I., nar.: XX.XX.XXXX, miesto narodenia T., Q..

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania v časti o určenie otcovstva.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou na súd 11.05.2018 sa žalobca domáhal určenia, že súhlasné vyhlásenie o otcovstve, ktoré uskutočnili žalovaní 1/ a 2/ k maloletému je neplatné. Zároveň sa domáhal určenia, že žalovaný 2/ nie je otcom maloletého a náhrady trov konania. Podaním doručeným súdu dňa 26.10.2020 žalobca zmenil petit žaloby tak, že sa domáhal určenia neplatnosti súhlasného vyhlásenia o otcovstve, určenia že žalobca je otcom maloletého a úpravy práv a povinností k maloletému tak, že maloletý bude mať trvalý pobyt v mieste trvalého pobytu matky, žalobca je povinný prispievať na výživu maloletého vždy k 20. dňu daného mesiaca k rukám matky výživné vo výške 500,- Eur mesačne počnúc právoplatnosťou rozsudku a úpravy styku s maloletým v rozsahu prvý marcový víkend v každom kalendárnom roku od soboty 9:00 do 19:00, nedele o 9:00 do 16:00, prvý augustový týždeň v každom kalendárnom roku - každý deň v týždni vrátane víkendu od 9:00 do 20:00, prvý decembrový víkend v každom kalendárnom roku - od soboty 9:00 do 19:00 a nedele o 9:00 do 16:00 s tým, že žalobca si maloletého prevezme v mieste bydliska matky a po skončení styku ho matke vráti v mieste bydliska a matka je povinná pripraviť maloletého na styk s otcom a odovzdať mu ho.

Žalobca uviedol, že uznesením Okresného súdu Bratislava II č. k. 52C/157/2014 - 145 zo dňa 21.12.2016 súd zastavil konanie o určenie otcovstva k maloletému, ktoré bolo vedené na základe návrhu žalovanej 1/ voči žalobcovi (doručeným súdu dňa 16.6.2014). Dôvodom na zastavenie konania bolo, že žalobkyňa doložila do konania rodný list maloletého, z ktorého vyplýva, že otcovstvo k maloletému bolo určené na základe súhlasného vyhlásenia žalovaných 1/ a 2/ s tým, že otcom maloletého sa stal žalovaný 2/. Podľa žalobcu žalovaní konali v rozpore so zákonom, keď založili otcovstvo súhlasným vyhlásením rodičov na matrike v čase, keď žalobcovi svedčila tretia domnienka otcovstva. Žalovaná 1/ v návrhu potvrdila, že otehotnela so žalobcom plánovane a žalobca túto skutočnosť v konaní o určenie otcovstva nikdy nepoprel a preto zo zhodných tvrdení účastníkov konania možno vyvodit', že ide o naplnenie 3. domnienky o otcovstve. Obaja žalovaní si boli plne vedomí, aký je skutočný stav, a že prebieha konanie o určenie otcovstva k maloletému a že žalovaný 2/ nie je biologickým otcom maloletého, preto ich konanie možno označiť za účelové a spochybnit' vážnosť ich vôle. Úkon, ktorým urobili súhlasné vyhlásenie o otcovstve možno považovať za absolútne neplatný, pretože nespĺňa znaky § 37 Občianskeho zákonníka a zároveň je v rozpore so zákonom o rodine a jeho ustanoveniami o domnienkach otcovstva. Ak bolo založené otcovstvo na 3. domienke otcovstva, nie je možné ustáliť otcovstvo iného muža bez toho, aby bola domnienka otcovstva účastníka konania náležite zistená alebo vyvrátená v súdnom konaní, navyše ak sa začalo predtým, ako došlo k súhlasnému vyhláseniu otcovstvo iného muža. Naliehavý právny záujem v zmysle § 137 CSP spočíva v skutočnosti, že existujúci stav nezodpovedá realite. V zásade platí, že ak nie je niektorá domnienka otcovstva vyvrátená, nemožno určiť otcovstvo inou domnienkou. Podľa ustanovení zákona o rodine žalobca nemá možnosť požadovať zapretie otcovstva žalovaného 2/, keď takúto možnosť dáva zákon o rodine len matke alebo maloletému, otcovi dieťaťa a dieťaťu samotnému v prípade, že lehota na zapretie otcovstva pre matku a otca už uplynula. S poukazom na §166 CSP ako aj na okolnosti prípadu má žalobca za to, že oba návrhy môže súd prejednávať v jednom konaní, pretože veci spolu úzko súvisia a na seba nadväzujú. Žalobca má naliehavý právny záujem na požadovaných určeníach, pretože ako otec nie je v matrike vedený, pričom otcom maloletého v skutočnosti je. Na zosúladienie reálneho stavu so zápisom v matrike je nevyhnutné rozhodnutie súdu o určení jeho otcovstva. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 6 Cdo o 224/2016 je potrebné rozhodnúť o otázke platnosti alebo neplatnosti súhlasného vyhlásenia otcovstva k maloletému ako o samostatnom nároku formou čiastočného rozsudku. Na preukázanie tvrdení žalobca poukázal na komunikáciu medzi žalovanou 1/ a žalobcom, ktorú obsahuje vyjadrenie zo dňa 22.12.2016 v konaní 52C/ 157/2014 na Okresnom súde Bratislava II.

2. Na dôkaz svojich tvrdení žalobca súdu predložil komunikáciu medzi žalobcom a žalovanou 1/, na výzvu súdu doplnil dôkazy o rodný list maloletého, návrh na určenie otcovstva v konaní na Okresnom súde Bratislava II 52C/157/2014, vyjadrenie právnej zástupkyne žalobcu k späťvzatiu návrhu na určenie otcovstva, emailovú komunikáciu medzi právnu zástupkyňou žalobcu a žalovanou 1/, uznesenie zo dňa 21.12.2016 o zastavení konania 52C /157/2014, uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Co /145/2017-177 dňa 19.12.2017.

3. Žalovaní 1/ a 2/ sa k návrhu vyjadrili písomne, spoločným podaním zo dňa 20.04.2020 v ktorom ich právna zástupkyňa uviedla, že maloletý má v súlade s druhou domnienkou určeného otca súhlasným vyhlásením rodičov, s ktorým žije v spoločnej domácnosti od 4 a pol roka maloletého. V auguste 2020 bude mať už 12 rokov a žalovaný 2/ sa riadne o maloletého stará a majú spolu vybudovaný citový vzťah a teda je zaistený chránený záujem maloletého. Naopak žalobca, ktorý sa domáhal určenia neplatnosti právneho úkonu a následného určenia otcovstva bol v kontakte s maloletým počas celého jeho života iba niekoľko hodín ani dní, neexistuje medzi nimi žiaden vzťah ani väzba a maloletý ho vnímal ako cudzieho človeka a ani si už toho času na neho nepamätá. Žalobca žije v USA a nemá na Slovensku vytvorené zázemie, bývanie, prácu a ani iné väzby so Slovenskom. Rodičia maloletého urobili právny úkon súhlasného vyhlásenia rodičov slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne a v predpísanej forme, tak ako to vyžaduje zákon. Boli plne spôsobilí na právne úkony a nekonali ani v duševnej chorobe. Právny úkon súhlasného vyhlásenia rodičov svojím obsahom a účelom neodporuje zákonu, ani ho neobchádza a neprieči sa dobrým mravom tak, ako to vyplýva z ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Žalovaní poukázali na judikatúru ESLP, v zmysle ktorej bolo pripustené, že biologickým otcom nebolo pripustené namietat' právne uznané otcovstvo iného muža k dieťaťu z dôvodu, že títo si nikdy neplnili rodičovské povinnosti a nevytvorili si žiadne užšie osobné vzťahy k dotknutému dieťaťu. V týchto prípadoch bola akceptovaná prednosť fakticky existujúcich rodinných vzťahov medzi dieťaťom a právnym otcom, ktorý každodenne poskytoval dieťaťu rodičovskú starostlivosť s tým, že táto starostlivosť je v najlepšom záujme dieťaťa. Druhá domnienka otcovstva vychádza z rešpektovania slobodnej vôle dvoch ľudí, ktorí

sa dobrovoľne rozhodnú starať o spoločné dieťa. Práve takýto dobrovoľný a slobodný záväzok dáva vyššiu mieru garancie, že dieťa bude mať vytvorené stabilné, bezpečne a harmonické rodinné zázemie. Táto konštrukcia určenia otcovstva i keď nemusí za každých okolností zodpovedať skutočnému stavu rodičovstva a môže prípadne viesť aj k obmedzeniu biologického otca, vychádza z uprednostnenia právnej istoty a záujmov dieťaťa a je premietnutím práv dieťaťa a ochrany jeho záujmov v zmysle Dohovoru o právach dieťaťa. Pri prijímaní rozhodnutí súdy musia vychádzať v prvom rade zo záujmu maloletého dieťaťa v zmysle článku 3 ods. jedna a článku 7 ods. jedna Dohovoru o právach dieťaťa prostredníctvom právnej úpravy zákona o rodine vyvažujúci právo na zachovanie právnej istoty matky, právneho otca a najlepšieho záujmu dieťaťa voči právu dieťaťa na ochranu rodinného života dieťaťa. Racionálnosť judikatúry ESLP spočíva v sledovaní najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa v každej situácii, ktorá sa ho dotýka. Žalobca nemôže opomenúť existujúci rodinný vzťah maloletého k jeho právnenému otcovi, ktorý s ním a matkou žije v harmonickej rodine. Žalovaný poukázali na článok 12 ods. jedna a dva Dohovoru o právach dieťaťa, podľa ktorého štáty, ktoré sú zmluvnou stranou dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho týkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričnú pozornosť zodpovedajúcej jeho veku a úrovni. Žalobu žiadajú zamietnuť ako bez dôvodnú a zaviazat' žalobcu na náhradu trov konania žalovaným.

4. Písomným podaním zo dňa 22.10.2020 žalobca súdu doručil návrh na zmenu petitu z dôvodu, že predmetom konania nie je zapretie otcovstva, pretože žalobca nie je na takýto úkon aktívne legitimovaný. Žalobca navrhol zmenu petitu nasledovne:

Súhlasné vyhlásenie o otcovstve, ktoré uskutočnili A.. J. I., nar.: XX.XX.XXXX a I. A., nar.: XX.XX.XXXX k maloletému B. A. I., nar.: XX.XX.XXXX je neplatné.

Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní nahradiť žalobcovi trovy konania v plnom rozsahu do troch dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.

Súd určuje, že otcom maloletého B. A. I., nar.: XX.XX.XXXX, r.č.: XXXXXX/XXXX narodeného matke A.. J. I., rod. I., nar.: XX.XX.XXXX, r.č.: XXXXXX/XXXX je A. B. P. I., nar.: XX.XX.XXXX, miesto narodenia T., Q..

Maloletý B. sa zveruje do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok. Maloletý bude mať trvalý pobyt v mieste trvalého pobytu matky.

Otec maloletého je povinný prispievať na výživu maloletého vždy k 20. dňu daného mesiaca k rukám matky vo výške XXX,- Eur mesačne počnúc právoplatnosťou rozsudku.

Otec je oprávnený stykať sa s maloletým nasledovne: prvý marcový víkend v každom kalendárnom roku - sobota od 9.00 do 19.00, nedeľa od 9.00 do 16.00, prvý augustový týždeň v každom kalendárnom roku - každý deň v týždni, vrátane víkendu od 9.00 - 20.00, prvý decembrový víkend v každom kalendárnom roku - sobota od 9.00 do 19.00, nedeľa od 9.00 do 16.00. Otec si maloletého prevezme v mieste bydliska matky a po skončení styku ho matke vráti v mieste jej bydliska. Matka je povinná pripraviť maloletého na styk s otcom a odovzdať mu ho.

5. K vyjadreniu žalovaných sa žalobca vyjadril písomne prostredníctvom právnej zástupkyne podaním zo dňa 30.12.2020 v ktorom uviedol, že v tomto konaní nejde a určovanie otcovstva na základe domniek, ale o posudzovanie platnosti právneho úkonu - súhlasného vyhlásenia otcovstva žalovaných, v dôsledku ktorého došlo k zastaveniu konania o určenie otcovstva vedenom na Okresnom súde Bratislava II, ktoré sa viedlo medzi žalobcom a žalovanou 1/. Účastníci tohto konania zhodne potvrdili, že bol naplnený predpoklad pre stanovenie 3. domnienky otcovstva k maloletému a to intimný styk účastníkov konania v rozhodnom období. Pokiaľ ide o určenie otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov, použitie tejto domnienky síce nie je časovo obmedzené, avšak jej použitie nemožno uplatniť, pokiaľ svedčí otcovstvo inému mužovi na základe prvej alebo tretej domnienky, ktorá je založená najneskôr podaním žaloby o určenie otcovstva. Existencia 3. domnienky otcovstva muža vyvracia možnosť určiť otcovstvo k maloletému dieťaťu súhlasným vyhlásením matky a iného muža o otcovstve. Pokiaľ je otcovstvo muža, ktorý robí súhlasné vyhlásenie, zjavne vylúčené, je zrejmé, že takéto vyhlásenie nesmeruje k legitimácií biologického otcovstva, ale sleduje ciele, ktoré právo umožňuje dosiahnuť osvojením, je určenie otcovstva takýmto spôsobom obchádzaním zákona. Súhlasné vyhlásenie otcovstva je právnym úkonom, ktoré musí na svoju platnosť splniť všetky náležitosti právneho úkonu v zmysle § 37 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka. Na to, aby bol právny úkon platný, je nevyhnutné, aby prejavená vôľa bola slobodná, vážna a bez omylu, zároveň podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka nesmie byť právny úkon v rozpore so zákonom alebo zákon obchádzať alebo sa priečiť dobrým mravom. V

prípade, že neboli náležitosti právneho úkonu splnené, je možné zažalovať o neplatnosť právneho úkonu a určenie, že tu právny vzťah rodič dieťa nie je. Žalovaní konali v rozpore so zákonom, keď založili otcovstvo súhlasným vyhlásením rodičov na matrike v čase, keď už svedčila domnienka otcovstva v prospech žalobcu a urobili tak počas prebiehajúceho konania o určenie otcovstva žalobcu s vedomím, že skutočným otcom dieťaťa nie je žalovaný 2/. Podľa názoru Ústavného súdu PL ÚS 202/2014 cieľom zákonodarcu v prípade určenie otcovstva podľa druhej domnienky nie je len určenie akéhokoľvek právneho otca dieťaťa, ale v súlade so spoločnosťou a morálkou všeobecne akceptovaným princípom zodpovednosti určenie biologického otca, ktorý by mal prijať a niesť plnú zodpovednosť za zabezpečenie výchovy a výživy svojho dieťaťa. Prípady ESLP, ktoré žalovaní uvádzajú vo vyjadrení nie je možné aplikovať na prípad žalobcu, nakoľko ani jeden z prípadov tam uvedených sa netýka určenia otcovstva súhlasným vyhlásením matky a muža počas konania o určenie otcovstva začatého na návrh matky voči inému mužovi. Je pravdou, že medzi žalobcom a maloletým nie je vybudovaná žiadna sociálna väzba, avšak v čase narodenia maloletého žalobca pôsobil až do roku 2011 v ozbrojených silách USA a napriek tomu sa snažil byť v čo najčastejšom kontakte so žalovanou 1/ a synom. Žalobca maloletého podporoval finančne, prípadne vecným spôsobom, kedy žalovaná 1/ napísala zoznam vecí, ktoré potrebujú a žalobca ich nakúpil a poslal balík na Slovensko.

6. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadrili žalovaní písomne, podaním zo dňa 06.04.2021 v ktorom uviedli, že skutočnosť, že matka maloletého v určitom čase iniciovala konanie na založenie otcovstva 3. domnienkou neznamena, že domnelý otec by mal právo vychádzať z toho, že ak mal s matkou maloletého v rozhodnom čase intímny pomer, že je automaticky biologickým otcom dieťaťa. Žalovaní boli dlhoroční priatelia a žalovaná 1/ nikdy nevylúčila možnosť, že právny otec by bol aj biologickým otcom. Je možné, aby otcovstvo voči dieťaťu uznal aj muž, ktorý by nebol skutočným biologickým otcom dieťaťa, keď takáto možnosť podľa právnej úpravy platnej na území Slovenskej republiky existuje. Na území Slovenskej republiky existuje možnosť, ktorou sa dá docieľiť zrušenie otcovstva, pričom túto možnosť môže použiť len dieťa v zmysle § 96 ods. 1 zákona o rodine. Súdna prax nevylučuje možnosť domáhať sa v civilnom súdnom konaní určenia neplatnosti súhlasného vyhlásenia rodičov a otcovstva, pokiaľ by neboli náležitosti vyhlásenia právneho úkonu v zmysle § 37 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka splnené, resp. ak obaja vyhlasujúci rodičia vedeli, že muž, ktorý takéto vyhlásenie učinil, nie je jeho biologickým otcom, čo v danom prípade nie je splnené. V prípade súhlasného vyhlásenia muža, o ktorom by sa aj následne preukázalo, že nie je biologickým otcom by bolo možné uvažovať o tom, že takéto vyhlásenie by mohlo byť v rozpore s dobrými mravmi len za predpokladu, že biologický otec má skutočný záujem na styku s dieťaťom, čo v prípade žalobcu nebolo naplnené. Žalobca sám priznal, že s maloletým nemá väzby. Vzhľadom na uvedené dôvody žiadajú, aby súd žalobu zamietol ako bezdôvodnú a zaviazal žalobcu na náhradu trov konania žalovaný.

7. Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka maloletého zo dňa 28.01.2022 súd zistil, že k návrhu o určenie neplatnosti právneho úkonu a určenie otcovstva uvádza, že zo spisovej dokumentácie vyplýva, že matka maloletého sa vyjadrila, že otcom maloletého je žalobca. V rodnom liste maloletého je síce zapísaný žalovaný 2/, avšak matka jeho otcovstvo k maloletému sama v súčasnej dobe popiera, nežije s ním v spoločnej domácnosti takisto ani maloletý. Vzhľadom na to, že ide pre dieťa o veľmi citlivú otázku, kolízny opatrovník sa vyjadrí až po otvorení pojednávania a po vypočutí účastníkov, najmä matky maloletého. Dáva na zváženie aj následné vypočutie maloletého vzhľadom na jeho vek.

8. Z návrhu v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 52C/ 157/2014 zo dňa 16.6.2014 súd zistil, že žalovaná 1/ sa v ňom domáhala rozhodnutia, ktorým súd určí, že žalobca je otcom maloletého s tým, že zároveň súd zverí maloletého do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude maloletého zastupovať vo všetkých právnych úkonoch, spravovať jeho majetok a otca zaviazže na výživné vo výške 700,- Eur mesačne vždy do 10. dňa v mesiaci vopred do rúk matky a žalobcu zaviazže na náhradu trov konania.

9. Uznesením č.k. 52C /157/2013-145 zo dňa 21.12.2016 súd konanie o určenie otcovstva a úpravu práv výkonu rodičovských práv a povinností a o výživnom maloletému dieťaťu zastavil a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

10. Z uznesenia Krajského súdu Bratislave sp. zn. 9Co/145/2017-177 zo dňa 19.12.2017 súd zistil, že odvolací súd odvolaním žalobcu napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil, pričom v odôvodnení v odseku 13 uviedol, že odvolací súd nespochybnuje právo muža, ktorého otcovstvo malo

byť určené súdnym konaní napadnúť súhlasné vyhlásenie o určenie jeho neplatnosti (uznesenie NS SR z 31.10.2017 sp. zn. 6 Cd o 224/2016). V zmysle uvedeného rozhodnutia Najvyššieho súdu právna teória ako aj súdna prax nevylučujú možnosť domáhať sa v civilnom konaní určenia neplatnosti súhlasného vyhlásenia rodičov o otcovstve, pokiaľ by neboli náležitosti vyhlásenia právneho úkonu v zmysle § 37 a nasl. Občianskeho zákonníka splnené, resp., ak obaja vyhlasujúci rodičia vedeli, že muž, ktorý takéto vyhlásenie učinil, nie je jeho biologickým otcom. Žalobca v právnom postavení domnelého otca nemá podľa zákona o rodine priamu možnosť zaprieť otcovstvo právneho otca (žalovaného 2/). V prípade konfliktu medzi právnym a biologickým otcom by, ale nemala absentovať v právnej úprave možnosť napraviť takéhoto nežiaduceho stavu. Treba preto pripustiť na strane žalobcu možnosť domáhať sa na súde ochrany svojho práva na súkromný a rodinný život žalobou o určenie neplatnosti tohto právneho úkonu.

11. Súd skúmal danosť naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení neplatnosti súhlasného vyhlásenia rodičov o otcovstve zmysle ustanovenia § 137 písm. c) CSP pričom dospel k záveru, že žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení vzhľadom na okolnosti tohto konkrétneho prípadu, keď k súhlasnému vyhláseniu rodičov o otcovstve došlo počas konania o určenie otcovstva na návrh matky maloletého, ktorá označila za otca maloletého žalobcu, ktorý toto tvrdenie nespороval. Za tejto situácie treba zobrať do úvahy, že žalobca ako domnelý otec nemá podľa zákona o rodine priamu možnosť zaprieť otcovstvo matrikového otca (žalovaného 1/) a preto treba pripustiť na strane žalobcu možnosť domáhať sa na súde ochrany svojho práva na súkromný a rodinný život (článok 8 dohovoru o ľudských právach a základných ľudských sloboda) žalobou o určenie neplatnosti tohto právneho úkonu (uznesenie NS SR z 31.10.2017 sp. zn. 6 Cd o 224/2016).

12. Podľa § 34 Občianskeho zákonníka (ďalej len O.z.), právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

13. Podľa § 37 ods. 1 O.z., právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

14. Podľa § 39 O.z., neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

15. Podľa článku 8 ods. 1 dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd - právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

Podľa článku 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa každé dieťa je registrované ihneď po narodení a má od narodenia právo na meno, právo na štátnu príslušnosť a pokiaľ je to možné, právo poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť.

Podľa článku 8 ods. 1 citovaného dohovoru štáty, ktoré sú zmluvnou stranou dohovoru, sa zaväzujú rešpektovať právo dieťaťa na zachovanie jeho totožnosti, včítane štátnej príslušnosti, mena a rodinných záväzkov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov.

16. Podľa rozhodnutia ESLP č. 74969/01 Gorgulu proti Nemecku akékoľvek obmedzenia rodičovských práv prístupu k svojim deťom vyžadujú prísne preskúmanie a úlohou štátnych orgánov vzhľadom na článok 8 dohovoru vyžaduje, aby nastolili spravodlivú rovnováhu medzi záujmami dieťaťa a záujmami rodičov s tým, že je potrebné venovať osobitný zreteľ najlepším záujmom dieťaťa, ktorý môže v závislosti od situácie prekonať záujmy rodičov. V zmysle citovaného článku dohovoru každý štát má povinnosť snažiť sa o spojenie rodičov s dieťaťom a rešpektovanie rodinného života si vyžaduje, aby budúce vzťahy medzi rodičom a dieťaťom neboli určené len plynutím času.

17. V konaní súd nariadil pojednávanie, na deň 30.05.2022, na ktoré sa dostavil žalobca. Súd na pojednávaní pribral do konania tlmočníčku z anglického jazyka Ing. Y. D., zapísanú v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov pod evidenčným číslom XXXXXX.

18. Na tomto pojednávaní súd pripustil uznesením zmenu žaloby súlade s návrhom žalobcu zo dňa 22.10.2010 nasledovnom znení:

I. Súhlasné vyhlásenie o otcovstve, ktoré uskutočnili A.. J. I., nar.: XX.XX.XXXX a I. A., nar.: XX.XX.XXXX k maloletému B. A. I., nar.: XX.XX.XXXX je neplatné.

II. Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní nahradiť žalobcovi trovy konania v plnom rozsahu do troch dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.

III. Súd určuje, že otcom maloletého B. A. I., nar.: XX.XX.XXXX, r.č.: XXXXXX/XXXX narodeného matke A.. J. I., rod. I., nar.: XX.XX.XXXX, r.č.: XXXXXX/XXXX je A. B. P. I., nar.: XX.XX.XXXX, miesto narodenia T., Q..

IV. Maloletý B. sa zveruje do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok. Maloletý bude mať trvalý pobyt v mieste trvalého pobytu matky.

V. Otec maloletého je povinný prispievať na výživu maloletého vždy k 20. dňu daného mesiaca k rukám matky vo výške XXX,- Eur mesačne počnúc právoplatnosťou rozsudku.

VI. Otec je oprávnený stykať sa s maloletým nasledovne: prvý marcový víkend v každom kalendárnom roku - sobota od 9.00 do 19.00, nedeľa od 9.00 do 16.00, prvý augustový týždeň v každom kalendárnom roku - každý deň v týždni, vrátane víkendu od 9.00 - 20.00, prvý decembrový víkend v každom kalendárnom roku - sobota od 9.00 do 19.00, nedeľa od 9.00 do 16.00. Otec si maloletého prevezme v mieste bydliska matky a po skončení styku ho matke vráti v mieste jej bydliska. Matka je povinná pripraviť maloletého na styk s otcom a odovzdať mu ho.

19. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že súhlasné vyhlásenie o určení otcovstva, ktoré uskutočnili žalovaní 1/ a 2/ dňa 12.12.2016 na matričnom úrade Bratislava - Z. k maloletému B. A. I., nar.: XX.XX.XXXX je neplatné v zmysle citovaných ustanovení § 37 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka, keď mali vedomosť o tom, že žalovaný 2/ nie je otcom maloletého a týmto úkonom tak došlo k obídniu zákona v prebiehajúcim konaní o určení otcovstva vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 52C/ 157/2014. Žalovaní takýto úkon vykonali zrejme v presvedčení, že je to v záujme maloletého. Súd bol povinný prihliadať aj na práva a právom chránené záujmy biologického otca ako aj na záujem maloletého, ktorý sa vo veci pred kolíznym opatrovníkom vyjadril v prospech návrhu žalobcu.

20. Podľa § 94 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len ZR), ak nedošlo k určeniu otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov, môže dieťa, matka alebo muž, ktorý tvrdí, že je otcom, navrhnúť, aby otcovstvo určil súd.

21. Podľa ods. 2 tohto zákonného ustanovenia, za otca sa považuje muž, ktorý s matkou dieťaťa súložil v čase, od ktorého neprešlo do narodenia dieťaťa menej ako stoosemdesiat a viac ako tristo dní, ak jeho otcovstvo nevyplývajú z závažných okolností.

22. Podľa § 2 ods. 1 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku platného a účinného od 01.07.2016 (ďalej len CMP), na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

23. Otcovstvo žalobcu k maloletému bolo preukázané závermi znaleckého posudku č. XX/XXXX zo dňa 8.6.2022 vypracovanom znalcom X.. U. P. Z.. z odboru genetika analýza DNA, z ktorého záverov súd zistil, že pravdepodobnosť otcovstva žalobcu k maloletému je $W = 99,9999994189\%$ a preto možno konštatovať, že otcovstvo žalobcu k maloletému B. A. I. nar. XX.XX.XXXX bolo prakticky dokázané.

24. Súd z uvedených dôvodov rozhodol o určení otcovstva tak, ako je to uvedené vo výroku III. tohto rozsudku.

25. Podľa § 213 CSP (Čiastočný rozsudok), ak niektorý z viacerých žalobou uplatnených procesných nárokov alebo časť uplatneného procesného nároku sa v priebehu konania stali nespornými, môže súd rozhodnúť o tomto procesnom nároku alebo jeho časti čiastočným rozsudkom.

26. S poukazom na ustanovenie § 213 CSP, keď po vykonanom dokazovaní sa stali nespornými žalobcom uplatnené nároky na určenie neplatnosti súhlasného vyhlásenia a určenie otcovstva žalobcu, súd rozhodol v tomto konaní o týchto častiach čiastočným rozsudkom. V ďalšom konaní po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku súd bude pokračovať v konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletého už bez procesnej účasti žalovaného 2/.

27. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

28. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

29. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

30. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

31. O nároku na náhradu trov konania v časti žalobou uplatneného nároku na určenie neplatnosti súhlasného vyhlásenia súd rozhodol podľa § 257 CSP, podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

32. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní (§ 255 ods. 1 CSP). Aplikácia citovaného ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať buď v okolnostiach danej veci, alebo v okolnostiach na strane účastníkov konania. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich kritérií je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči účastníkovi konania a aby neodporovalo dobrým mravom.

33. V tomto konaní, keďže súd žalobe žalobcu vyhovel, žalobca bol v celom rozsahu úspešný v tejto časti konania. Napriek uvedenému, súd o nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalobcovi voči žalovaným nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok II. rozsudku). Rozhodol tak preto, lebo zobral do úvahy okolnosti danej veci, keď toto konanie sa javí ako emocionálne náročné pre všetkých zúčastnených. Osobitne žalovaný 2/ maloletého po dobu niekoľko rokov vychovával a staral sa o jeho odôvodnené potreby a mali spolu vybudovaný citový vzťah. Tieto okolnosti súd považuje za dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré výnimočne nepriznal náhradu trov konania úspešnému žalobcovi.

34. O trovách konania časti žaloby o určenie otcovstva súd rozhodol podľa § 53 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok IV. rozsudku), nakoľko na základe priebehu konania dospel k záveru, že priznanie náhrady trov konania žalobcovi, ktorý mal vo veci úspech, proti účastníkom, ktorí úspech nemali nemožno spravodlivo požadovať z obdobných dôvodov, ako je to uvedené v odseku 33. odôvodnenia tohto rozsudku.

35. V tomto konaní sa po vyhlásení a odôvodnení rozsudku účastníci vzdali lehoty na podanie odvolania, preto s poukazom na citované ustanovenie § 221 CSP odôvodnenie rozsudku obsahuje iba predmet konania a ustanovenia zákona, podľa ktorých rozhodol.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.